

SLOVENSKI NAROD.

Izida vsak dan, izjemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejeman, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez podiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiri stopne petit-vrste 6 kr., če se označilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa".
Upravnštvo, na katere naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Narodni kandidatje za trgovinsko zbornico so:

Za obrtnijski oddelek:

- Gospod **Janez Dolcher**, ključar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Franc Drašler**, črevljar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Franc Goršič**, orgljar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Janez Golijaš**, krčmar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Edvard Hohn**, bukvovez in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Janez N. Horak**, rokovičar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Franc Hren**, trgovec z lesom, posestnik žag, mlinov, hiš in zemljišč v Bégunjah na Notranjskem in v Ljubljani.
- " **Avgust Maršalek**, krojač in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Henrik Ničman**, bukvovez in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Miha Pakič**, rešetar in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Anton Perme**, pek, vinski trgovec in hišni posestnik v Ljubljani.
- " **Pavel Skalé**, kovač-živinozdravnik in hišni posestnik v Ljubljani.

Naš boj.

Mise imamo boriti z nejednacim orožjem in v tem slučaji se pač ne bode čuditi, če ta vlada, ako bode na ta način delala, kakor pri volitvi v trgovinskem oddelku, ako bode ona postala le stranka, ako se postave ne bodo izpolnovale, kakor smo v raznih dopisih in člankih dokazali, da se ne, — potem bode vlada pač marsikje zmagala, potem nam, ki se moremo samo na pravico in na zakon opirati, zmagovati nij mogoče!

Ali kakov je ta parlamentarizem, ki iz tega izvira, kakova to ustavnost, če so c. kr. uradniki za to tukaj, da volilce varajo (vide Logatec) namestu, da bi v svojih uradilih delali to, za kar so plačani? Ako zakon ne velja, ako enake pravice nij vsem (kar res nij), potem naj vladna stranka to vsaj jasno in na ravnost pove, čemu binavščina in drugačno besedovanje, a zopet drugačno ravnanje?

Volilni listi morajo po postavi osem dni prej razdeljeni biti, a tu je štiri dni pred volitvijo, in mnogo volilev nema niti volilnega lista!

Namestu, da bi se po županstvih dostavili kakor to postava terja, prinese takov list c. kr. uradnik in z lažmi zahteva podpisa od volilca, pa legitimacijo zopet odnese! Ali pa k volilev Ingliešu v Lukovici, kameniški okraj, prinese vladne stranke kolportér legitimacijo, hoče da bi mu kar nemškatarske kandidate podpisal, — in ednese legitimacijo tudi nepodpisano, ker mu oni trgovec podpisati neče! To je nam dočink pred tremi pričami sam v našem uredništvu povedal.

Ako si najprej samovoljno naredi pravila, kdo je trgovec, in sicer tako, da je pač n. pr. nemškatarski pivarnar Auer „trgovec“, a narodni pivarnar pl. Kapus ne, da je pač nemškatarski mlinar Galé „trgo-

vec“, a na stotine naših mlinarjev ne spada sèm; — ako se dalje tihotapsko, celo brez razpisa v uradni „L. Ztg.“ v tistem času razneso volilni listi in precej za petami posljejo sitni agitatorji a la Isidor von Lerchenzahu, in še povrh tako ravna, kakor prej povedano — potem ne vemo kam to pelje.

Tirolec Greuter, sicer ne naš mož, piše v novoletnem listu dunajskem „Vaterland“ stavki, katerega resničnost se bode tudi nad ustavoverno stranko, ki zdaj vlada (in kako!), gotovo izpolnila. On pravi: „Čem večkrat pravica potra na vrata, pa jo odženó, čem bolj se glasen klic zasmehuje, tem bolje za opozicijo. Kajti postava moraličnega svetovnega reda je, da si vsaka zmota sama izpod žaga vejo, na kateri sedi in konsekventno svojo zmoto dalje zida“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. januarja.

Na Dunaji se je včeraj 4. jan. začela pravda proti bogatinu Offenheimu, ki je pri zidanji železnic in pri raznih špekulacijah goljufal državo in sošpekulant. Ta pravda bode morda en cel mesec obravnavala se in so poklicani ministri, direktorji železnic, razni upravní odborniki itd. Razumeje se, da bodemo več še o njej govorili. Gotovo bodo prišle zanimive reči iz za kulis na dan, kako se veliki gospodje bogatijo i. t. d.

Nekov peščanski list pripoveduje, da je cesar ukazal, vse predmete dunajskega muzeja, ki spadajo na Ogersko, odpeljati v Pešto, kjer se postavi k aljevski muzej. —

V naslednje dnevi.

Ruski slavni publicist M. Pogodin, predsednik dobrodelenega komiteta slovenskega je imel pri priliki novega posvečenja prestavljenje srbske cerkve v Moskvi sledeči govor, ki budi nemalo senzacijo: „Bili smo takoj srečni, udeležiti se posvečenja cerkve, ki pripada srbskemu dvoru. Molili smo za

Njegovo Veličanstvo, našega gospoda in carja Aleksandra Nikolajeviča, rojenega branitelja vseh slovanskih plemen, in poleg tega za mladega kneza Milana, ki sedi na srbskem prestolu, za metropolita moskovskega in srbskega. Spominjali smo se tudi v molitvi ranjega carja Nikolaja, ki je osodo Slovanov imel v sreču do svoje smrti, umrlega kneza Miloša in njegovega sina, ki so izkazali svojej domovini velike zasluge. Molili smo za pravoslavno cerkev, in za splošno zedinjenje. To je naš ruski, moskovski panslavizem, duševni, razumni in mravni panslavizem. Želimo pruskemu pan-germanizmu, austrijskemu panitalianizmu in že treba španjskemu paniberizmu vso srečo in smatramo za ogljini kamen ruskega, moskovskega panslavizma misel duševnega združenja vseh Slovanov, ne glede na različne države, mej, katere spadajo po osodi, ne glede na veroizpovedanje, h kateremu se glasé. Namen našega dobročinnega komiteta je, da bi se po sredstvih in razmerah, kar je moč največ razširila in utrdila mej Slovani misel njihove celote, gledé pokolenja in jezika, da je treba edinstvi in vzajemne podpore k prospehu in razvoju vsestransko. Živili tedaj Srbji in Bulgari, Poljaci in Rusi, Češi in Moravani, Hrvati in Slovaci, Slovenci in Črnogoreci, katoličani in protestanti, pravoslavni in nepravoslavni, naj razvjetajo, ter se vzajemno ljubijo.“

Iz Warszave poroča poljski list „Czas“ čudno vest, da se ruska vlada pripravlja k napadu od pruske strani. Kot dokaz, da Rusija nezaupljivo pogleduje na soseda Prusa, je dokaz plan vojaškega ministerstva ruskega, ki pravi, da bi Prusaki uže stali na reki Bug, nego bi Rusija mogla koncentrirati potrebno armado k brambi Kongresovke, in baš zaradi tega hoče Rusija razpoložiti v poljskem kraljestvu 350 000 mož. Zdaj je v Kongresovki 75.000 mož, katerim bi se na ta način moralno zopet pridružiti še 275.000. —

Na Francoskem ob novem letu nij bilo nobenih oficijalnih ogovorov od strani vladnega načelnika te države, kakor so nekdaj Napoleonove besede kakor termometer miru in vojske ob tem dnevu po celem svetu odmevali se. — Pač pak so pokopavali tam velicega moža, čestitega republikanca Ledru-Rollina, ki je ob Napoleonovem času v Londonu v prognanstvu živel in žr-

tvoval za republikanske ideje. — Ker je bil ves čas Napoleonove vlade prisiljen politično pasiven, se njegov nekdaj tako veliki drah tudi zdaj nij mogel več krepko dejansko povzdigniti, ko je bil zopet voljen v narodno skupščino.

Pri dopolnilni volitvi v departementu zgornjih Pirenej je dobil kandidat bonapartistov Cazeau 19.000, Mac-Mahonovec Aicet 16.000, republikan Brauhaubau pak 13.000 in legitimist Puysegur 1800 glasov. Torej bode ožja volitev.

O španjskem novem kraljiči Alfonzu se poroča, da hoče kortese sklicati in svoje vladno pravo, ki mu nij še niti iz „božje“, niti iz narodove milosti dano, nego le po pretorijanski volji korumpirane vojske nałożeno, potrditi se dati. On obeta mir narediti, obdati se z možmi vseh starih strank in kralj vseh Špancev biti. — Iz karlističnega taborja je baje večina štabnih oficirjev in večina oficirjev ženi-kora uskočilo k Alfonzu. Če je to res, potem bode nov dogodek v Španiji vsaj to dobro imel, da bode bratomorno kugo karlistične reakcije zadušil.

Dopisi.

Iz Maribora 4. jan. [Izv. dop.] Volitve za mestni zastop so končane in mir se je zopet povrnili. Agitacija je bila posebno v prvem volilnem razredu jako živahna. Brez malega so vsi prejšnji vnovič izvoljeni — Reiser zopet župan, Duhac podžupan itd. Mirni, nepristranski opazovalci, ki imajo ostre oči in tenka ušesa, so mogli včasi prav zanimive stvari doživeti in zapaziti, o katerih hočemo morda prihodnjič enkrat obširneje govoriti. Do novega leta je več dñij sneg zaporedoma padal in res za naše kraje nenavadno visok zapal, tako da še v mestu človek nij skoro mogel iz hiše, a zvunaj mesta pa je bila vsa komunikacija zarad zametov celo nemogoča. Zadnjo noč se je začela vlagi gubiti, nebo jasniti in uže smo denes zjutraj imeli 8° R. mraza. Razmere društvenega življenja se tukaj nijso nič kaj znatno spremenile, višji krogovi živé dobro, ter ne kažejo nikjer pomanjkanja tako, da se „gospodarstvena kriza“ pri njih prav malo ali celo nič ne pozna, pač pa se pozna pri manjših rokodelcih in obrtnikih, kateri nobenega osobnega kredita nemajo in zarad tega se ve da v stiskah živijo.

Pikanten dogodek se je te dni tudi vršil tukaj, katerega tudi novine smejo prinesti, ker je uže javen. Nekakvega moža iz dežele pobožnosti in dobre hravnosti so bili poklicani na tukajšnjo mesto v službo, čeravno se je uže večkrat izkusilo, da s inozemci nič nij, ter da imamo takovih ljudij in še mnogo boljših dosti in prek dosti doma za manjši denar. Tuj človek se naseli tu in se v kratkem — z gospo hišnega gospodarja splete, uživa sladkosti, ki jih hiša premore; ali soprog nij gluh in slep, zapazi brž le preveč, ter ju nazadnje in flagranti zdruša. Kar je potem sledilo, to si lahko vsakteri misli, samo to še dostavim, da se zdaj soprog in soproga tožita, vsak ima svojega advokata in cela stvar zna postati mariborska „cause celebre“, posebno če je res, kar čujem, da se je namreč nekov tih mariborsk Sardou tega sujet-a polastil in namerava tragedijo za naše gledališče iz njega narediti.

Iz Sevnice 2. januarja. [Izv. dop.] Žalosten prizor vsiljenja germanstva nam daje „Listek“ v „Slovenskem Narodu“ v 290. in 291. številki. Baltički Slovani, naši bratje

potlačeni so tedaj bili od Germanov. To je pomemljiv faktum, in baš tako hočejo sedaj z nami Slovenci narediti. Omenjena „Listka“ naj nam bodeta v vedno svarilo, našim protivnikom, kateri le na veliko Nemčijo težijo, nikoli ne zaupati. „Nemščino v ljudsket in srednje šole in uradet“ nij še to imponantan začetek germanizacije. Naši kmetje dobé nemške spise iz uraduij, katero ne umejo, ter si morajo v mestih in trgi tolmača za denar in zamudo časa iskat. Je-li to pravica? V lanskem deželnem zboru kranjskem so naši poslanci za zalogu slovenskih šolskih knjig prosili, a narodni odpadniki bili so proti zalogi, in letos nam ti v državnem zboru opotikajo, da nam knjig za srednje šole manjka. Nemčurji, se-li ne sramujete! Z lastno roko se po ustih bijete.

Rojaci moji! Ne udajmo se! Bodimo zvesti svojemu narodu ter terjajmo z vso odločnostjo pri vsakej priliki slovenskih ljudskih in srednjih šol za naše sinove, in ne dajmo se od otlih nemškutarjev zapeljati. Poznamo jih in njih namere. Slovanstvo je veliko, kličimo Nemcem, — in mi ne bomo ostali sami!

Iz Kamniks 4. jan. [Izv. dop.] Kakor povsod, ravno tako tudi pri nas, že ne še hujše, agitirajo in nepostavno lovijo glasove, za nemčurske kandidate za trgovinsko zbornico. (Kakor je drug dopisnik tudi uže poročal. Ur.) Naj povem. Ne da bi se volilni listi in legitimacije poslate od županstva volilcem na dom, da bi vsak mogel doma po svojem prepričanju in premislekn izbrati si kandidate, kateri bi bili sposobni za zbornico, pokličejo se taki kar, ne rečem v uradnijo, nego k županu na dom, in tu imata neki obiskurni J. posel, pregovoriti trgovca da podpiše volilni list, ko se mu prebereta nemčurski kandidati, kateri se popisujejo kot mnogozaslužni (se ve: für das Land der Gottesfurcht und frommen Sitten) narodni kandidati pa sumničijo in celo psujejo, tako se je opisoval bivši predsednik g. Supan ki se nič ne razume na trgovstvo in ki še nij nič storil za deželo. Najložje jih pa c. kr. nemškutarji s tem love na limanice, da jim obetajo davek znižati in pravijo, da ne bodo imeli ceste za posipati, kakor jih imajo sedaj vsi, ki davek plačujejo.

Volilni listi bili so tisti dan uže tukaj, ko smo zvedeli po „Sl. Narodu“ dan volitve in le trem narodnjakom so se precej oddali; kakor mi je znano, potem še dvema, drugi so se pa pridržali in citirani so bili k županu, kakor omenjeno, in nekaterim se še do sedaj pridržujejo. Kakšna pravica je to? Je-li to volilna svoboda? in kdo ima pravico liste pridržavati, ko postava zahteva, da se morajo vsacemu prazne na dom poslati, da jih sam napolni? Toliko nepostavnosti pri teh volitvah in volitev se ne sistira? Pač škandal za vse, da se tacih sredstev poslužujejo, in daleč je uže s tako stranko, ki meni tako protipostavno si loviti glasove, da zmaga. Gnjluba skozi in skozi, prej ali slej mora vsa stranka propasti, da se nikdar več ne vzdigne. Pa le pomislite: denes meni, jutri tebi. Mi Slovani si boderemo zapomnili, kako se nam zdaj godi. Še nij vseh doij večer!

Iz Idrije 2. jan. [Izv. dop.] Čitalnica Idrijska je napravila 26. pr. m. veselico s programom: „Filozof“, veseloigra v enem dejanji. Petje in godba s plesom. Igralci

pevci in godeci so izvrstno svoje naloge tega večera izpolnili in omenjeni dan je bila tudi čitalnica dobrò obiskana. Petje gospoda Cacala „Vinski brat“, je nas jako zanimalo, kakor tudi „Danici“ gdč. Tušarjeve. 28. dec. zvečer bil je pak v naši čitalnici občni zbor. V odboru so bili voljeni sledeči ge.: Serjan Jos. enoglasno za predsednika, Novak za tajnika, Inglič za blagajnika in za odbornika Feigel in Kos. Na Silvestrov večer, zadnji dan starega leta, pričakovali smo v čitalniških sobah s tombolo, kadrilnimi vajami, s petjem itd. novega leta. Akoravno se je majheno število družnikov ta večer sešlo, smo se vendar prav dobrovoljno razveseljevali in zadnjo uro v večnost pretečenega leta preživeli v nadi, da bude čitalnica to leto ravno tako živenje kazala, kakor do zdaj, ker g. Ivan Serjan n-m je ta večer obljubil, da bude svoje moči v godbi z veseljem žrtvoval tudi v prihodnje, v blag namen čitalnice, in mi se mu boderemo gotovo hvaležni skazali, ako bodejo njegove obljube nresničene, kar je na nedvomljivo. — Bog živi torej g. kapelnika Serjuna, in-naj mu bode v letu 1875 osoda milejša, kakor mu je bila v pretečenem, kakor naj bode vsem našim narodnim prizadevam.

Iz Vipave due 3. januarja. [Izvirni dopis.] Nastopil je zimski čas, v katerem si vsak v skrajšanje predolžih večerov kako pošteno veselico želi. Veselice napravljati, to je se ve da v prvi vrsti naša čitalnica poklicana, pa — nič se še o tej reči ne sliši, dasiravno je uže precej časa novi, prejšnjemu odboru v vsem sposobnejši odbor na njenem krmilu, v katerega smo mi dosta zaupanja stavili in ga še denes stavimo. To storimo večina udov, zarad tega, ker smo do trdnega prepričani, ka nij malo delavnosti na polji veselic, odbor kriv, mavec izključljivo nek lekarničar „Furlan“.

Da je v našem trgu zraven čitalnice tudi nemčurski „Leseverein“, zakrivil je le on, — kajti le njegovo obnašanje v čitalnici — veste, štulil se je od nekdar za Slovence dasiravno slovenskega pa tudi nemškega le za največ silo zna, svoj ulom je „furlanski“, dakle omikan človek — je prisilil rajnegega Špacapanu et consortes k izstopu iz čitalnice, ter k osnovi novega društva. Da je „Sokol“ propal — tudi tega ud je bil v početku — uzrok nij v prvi vrsti nobeden drug, nego zopet naš „furlan“. Da je čitalnica pod prejšnjim odborom, tako hirati pričela, da bi se uže skoro zgrudila, zakrivil je zopet le on, kajti le zarad njega so udje odpadali, delavne narodne osobe pa se ne upisale. Zdaj, ko je vendar enkrat iz čitalnice izstopil, pričelo je število tako veselo naraščati, ka se nij batil, da bi tako z lepa propala, uže celo ne, ako se odbor potrudi veselice osnovati, kar mu je pa kaj težka, skoro neizpeljiva naloga, to pa le, kakor uže omenjeno zopet zaradi intrigiranja našega „furlana“. Jeze se peneč, ka se je moral umakniti, trudi se zdaj na vse kriplje novemu odboru, kjer le mogoče nasprotovati, intrigirati. V to pripomorejo mn, se ve da, pa tudi nekateri njegovi prikimovalci, katerim strast in ošabnost, ali sam bog vedi, kaj pamet tako zatemnuje, ka še zdaj kuge družinskega, vipavskega življenja spoznali nijso. Ti nadlegujejo odboru, kjer le in kolikor le mogoče, zdaj so se lotili še celo igralce in igralke čitalni-

škega odra od sodelovanja odgovarjati, in kakor se čuje ne brez vsega uspeha. Z besedo se proti takim ljudem se ve da ne da nič opraviti, tudi z pisavo ne, ker se jih nič ne prime, zarad tega namenjene, naj bodo te vrstice le bolj občinstvu, da bodo izvedeno, kake ljudi Vipava — rod.

Iz zgornje Koroške 2. jan. [Izv. dop.] Debel sneg pokriva naše gore in doline in vse se taho ziblje na način vsakdanosti v pravej zimskej obleki; čuditi se toraj nij, ako bivalec mirne in nič novega v sebi krivajoče vasi trdno sklene na en dan iti v bližnje mesto, da tamkaj zopet stare svoje slovenske znance obišče, si en malo v novi roci stoeče gledališče ogleda in po novostih popraševa. Tudi jaz sem ta sklep storil ter šel na dan sv. Silvestra v glavno naše mesto, v Celovec, kjer sem mimo tega imel nekaj posla. Tu sem mnogo čul, videl, bral in zapazil in nekatere stvari hočem tudi v „Slov. Nar.“ priobčiti.

Pri prijatelju kupcu sem poizvedel, da se še zmirom govorji o prečudni kridi, katero je napravil neki veletergovec Marcello Pirona, katerega so baje uže pod ključ dejali. Bil je poprej c. kr. konzul v Pari in je kot tak uže enkrat čudežni kant napovedal s 83.000 gld. Od tega sem je dve leti bival v Celovci, si sezidal lepo palačo in v njej po knježevu živel. Pred tremi tedni je napovedal kant in ponujal tukajšnjim torgovcem 4% odplače. Po previdnosti nekega upnika se pa goljufija obelodani in prekanjene zapre. Zadnje dni je dobil blizu 52.000 gld. po pošti, od katerih so samo 6000 gld. našli. Nakupoval je raznotere stvari — se ve da na up — in jih potem pod ničlo za dober denar prodajal. Isti dan, ko so ga v zapor odpeljali, je hotel na vse zgodaj svoje premoženje otrokom prepisati ali dotični komisar nij tega dopustil. Na podstrešji so našli blaga za 8000 gld. katero blago nij bilo nikjer vknjiženo i. t. d. Marsikater bode zopet bolestno spaval! Taki izrastki človečanstva so v resnici prav žalostni. Mož pa, kateri je gotovo marsikoga oplahtal, bode državo morda še mnogo novcev veljal, da se dobrostojo za nekaj časa preskrbi.

To vse od mojega znanca slišnoši podam se v kavarno „Schibert“, kjer sem mimo mnogo nemških, francoskih in laških časnikov tudi našel „Slov. Nar.“ in celo „Novice“. Ker je kakor sem čul, ta edina kavarna, ki si drži slov. časopise, bi jo mimo grede hotel vsakemu Slovencu priporočiti, kateri pride v glavno koroško mesto. Kjer koli se zdravo zrno najde, mora se častiti.

V kavarni, kjer sem videl blizu do 100 ljudij, zapazil sem nekatere prijatelje, s katerim sem se prijazno pomenkoval. Čul sem, da po predračunu državnemu zadobi naša dežela za leto 1875 v povzdigo ljudskih šol 10.000 gold. Resnično lep donesek, s katerim se da mnogo vravnati! — Pripravovalo se mi je, da je celovško starešinstvo v tem trenotju razdeljeno v dve stranki, od katerih hoče ena, da se takoj prične zidati velikanska šola za deklice in drugi dobivajo to stvar z razlogi še ne govoreče nujnosti in preslabega finančnega stanja. Jaz se nijsem izrazil ni za eno, ni za drugo mnenje, ker sem mislil, da se nema vsakdar v vsako reč vtikati.

Popraševal sem raje, kako je kaj z našnim živenjem v Celovcu in v tem oziru

žalostne dogodbe slišal. Vse je mrtvo, o životarenji čitalnice le še napis nad vratmi malenkostno priča. Odbor, kateremu je uže pred četrto letom odlok praznega imena odtek, še sedaj nij sklical občnega zborna, da bi se morda na kak drugi način društvo obnovilo. Ne samo privatno se je nekda uže odbor o tej stvari interpeliral, temuč tudi po časopisih*), ali vse zastonj! Očividno je, da mora kak drug zajec za grmom tičati, katerega naj pravi domorodec, ki mu je stvar bolj znana, javno svetu pokaže. Da pri nas po deželi društveno, narodno živenje hira je prej zapopadljivo, ali v glav. mestu, kjer je mnogo narodnjakov in takib, ki se jim prištevati želijo, mi stvar nij prav razumljiva. Maenja pa sem, da bi se vendorle dalo kako sredstvo najti, s katerim bi se lastnih pravil ne držeči in vsakej prošnji in zahtevi se posmehujoči odbor primoral odsesti od koralskih svojih sedežev, katerim — po izrazu mojih znancev in po dejanskih dogodkih — nekda nij povsem kos. Prikričati ne morem svojega nasveta, katerega sem, odpotovaje iz Celovca, dal znancem svojim, čeravno mi kdo poreče: „s tem bo-deš cepil in ne družil“. Rekel sem jim namreč: „Napravite nengodni stvari konec, združite enakomisleče moči in osnujte drugo društvo, ker pravega društva socijalnega na narodni podlagi je vam živo potreba.“

Nekateri so mi pritrdili ali dela in „zamere“ se boje! Pa imejte vaše izredno stanje, saj se sami terete. Z bogom! in odpotoval sem iz Celovca.

Iz Bosne na starega leta dan. [Izv. dop.] Vse mohamedanske države imajo dve glavne napake. Prva napaka je vera v „kismet“ o sodi ali fatum, druga pa ta, da mohamedanec ne pozna ono, kar vsi kulturni narodi tako visoko čislajo, nameč familije. Turčin ne ve, kaj je soproga, ne ve, kaj se pravi hišni gospodar in oča biti, turška žena ne ve, kaj je gospodinja, ne ve, kaj je mati, ne ve, kaj je zakon, turški otroci ne vedo kaj so starši. Turški „hišni zakon“ nij nobena etična naprava, nego, — naj se mi ta beseda za zlo ne vzame — pojališče.

Turška bula (žena) nij nič drugzega, nego odaliska, služeča Turčinu samo s svojim potom. Prorok Mohamed je svojim vernim obečal, da jim bodo v paradižu same lepe devojke (hurisse) stregle, Turčin pa si uže na tem svetu kolikor mogoče paradižna blaženstva ustvarja. Istostrani svet misli, in s tako domislico sem tudi jaz v Turčijo prišel, da je vsaka Turkinja Mirza Schaffyjeva deklica, pa kakor je povsod drugod je tudi v turških baremih dosta starih bab, Ksantip in Megér, sicer bi pa rek, da so vse Turkinje več ali menj tope in trapaste, zlasti okolo svojih velikih ust imajo neki dosta neprijeten potez. Država, stoeča na takem socijalnem stališču pač nij za življenje sposobna, zlasti če pride v dotik z državami stoečimi na temelju kristijanske morale. Vera v „kismet“ podkapa vso delavnost. Žakaj bi se delalo za to ali ono, saj bode vendor tko, kakor „kismet“ hoče. Kar Turčijo danes še skupaj drži, to je verski fanatizem. Carigradska vlada ne brzda rada fanatizma, ker ravno v njem vidi najmočnejši steber za obstanek turške države. Kdor pričakuje, da bodo na pr.

*) Tudi v našem listu se je uže o tej reči govorilo.

Podgoriški Turki za svoje klanje neoboroženih Črnogorcev jako kažnjeni, tega ne bode nikoli dočkal. V novejši čas se mora opaziti, da se turški verski fanatizem kakor načel podkurjava. Ideja „panhomedaušta“, katero je Anglija kot orožje proti Rusom, napreduočim v srednjej Aziji, mej mahomedanski svet od Tangera do Kalkute, kakor požarno baklo vrgla, začenja svoj zlokobni sad roditi. Enako klanje kakoršno je bilo v Podgorici, more se v Sarajevem, v Mostaru, Banjeljoki in po drugih turških mestih vsak čas ponoviti. Da je zavoljo tega mej bosniškimi kristijani velik strah zavladal, je naravno. Temu se mora tudi to pripisati, da se prestopi od kristijanske vere k mohamedanski tako množe. Kdor nema ravno neobhodnih poslov v Bosni, naj pri denašnjih okolnostih ne hodi dole. Naša policija je na nas tuje vsa ščetinasta. Preteklo poletje je baje nekoliko avstrijsko-ugerskih štapskih oficirjev po Bosni potovalo. To so turške oblasti se ve da stoprva menda zvedele, ko so oficirji uže zdavnaj spet nazaj preko meje bili, in za to sedaj svoj žolč nad inostrane potnike, zlasti avstro-ugerske podanike razleva. Dalmatinski trgovci so bili uže na raznih semnjičih svojega blaga javno oropani in še do krvavega pretepeni. Tožbe po konzulatih so navadno brez vsacega vzpeha. Iz Sarajevga na Dunaj, iz Dunaja v Carigrad, iz Carigrada nazaj v Sarajevo in nazadnje na lice mesta je dalek pot, in če se nazadnje vedar obhodi, je stvar uže zastarela, in vse ostane, kakor je bilo poprej. Bosna je tisti turški vilajet za izgubo, katerega se danes v Carigradu in v Sarajevem naj bolj boje, zlasti od kar sta se Avstro-Uggerska in Rusija spet nekako izprijetelji. Srbije se naši Turki ne boje toliko nego Avstro-Uggerske. Pad Marinovičevega in nastop Čumičevega ministerstva v Srbiji pri nas nij niti bojazni Turkov niti upanja raje pomnili. Čumičevega ministerstvo nij baje ministerstvo aktivnosti in to je zadostna tolažba za naše Turke. Večji strah nego Srbija, zadaje našim Turkom Črnagora. Maščevanje za Podgoriške žrtve turškega fanatizma ne bode izostalo, in to utegne strašno postati. Bosno čakajo še težki časi!

Domače stvari.

— (Nov slovensk časnik) za kmeste pod imenom „Kmetovalec“ bode izhajal v Goricu. Mej sodelavci za kmetijske reči mu bode tudi g. Rhard Dolenc, direktor vinštvene in zemljedelske šole na Slapu pri Vipavi. Ta list, kateri se more naročiti pri uredništvu „Soče“, posebno vsem društvom tako priporočamo, kakor tudi „Sočo“.

— (Povabilo.) Ljubljanska čitalnica napravi letosnji predpust razun Vodnikove svečanosti, za katero se bodo razposlala posebna vabila, plesalne veselice na sledečih večerih: V nedeljo 10. januarja 1875, v soboto 16. januarja, v soboto 23. januarja, in v soboto 6. februarja. Po občni želji imajo te veselice značaj navadnih plesalnih vaj. Vabijo se k tem veselicam vsi čitalnični udje in tista gospoda, katera dobi za to posebne ugodnине.

Odbor.

— (Kranjski učitelji) bodo sedno redno prejemali plačo, kajti izplačevalo se jim bode iz kranjskega normalnega šolskega zaklada.

— (Naznanilo) odbornikom „Učiteljskega društva za slovenski Štajer“. Napovedana seja 7. jan. v Ormuži se zaradi velike zime preložuje na poznejši čas.

Predsednik.

— (Premeščenje.) Okrajni sodnik F. Abram je prestavljen iz Tolmina v Tržič (Monfalcone) in adjunkt v Gorici L. Budan pride za sodnika v Tolmin.

— (Podčastniški ples) našega ljubljanskega polka št. 17, je 1. februarja pri „Slonu“, a ne v redutni dvorani, kakor je bilo v začetku nameravano.

— (Iz postavljenem dete.) Predvčerjanjem je bilo v ljubljansko bolnico prineseno novorojeno dete, katero je bila vranjamati rodila v bolnici, a potem ven odpuščena, pustila ga na ulici. To so nasledki opuščanja najdenišnice.

— (Iz Radeč) se nam poroča, da je posestnik ondotne grajske M. Löwenfeld daroval radeškim ubogim za novo leto 30 gl.

Razne vesti.

* (Sto in dvajset konfiskacij) brojijo češki žurnali v minolem letu. — Avstrijska tiskovna svoboda je tako pod vladom nemškega psevdo-liberalizma.

* (Amerikansk dvobojo.) 24 letni Aug. Kölber, sin premožnega velkotrgovca v Pešti, se je nedavno z nekim razprl, ki je Kölbera pozval na dvoboj. Žrebala sta, in kocka pada v neprospeh prvega. — Spoznala sta se, da se K. ustrelil sam na sveti dan. Mladi mož je tudi besedo spoluil, ter se ustrelil o 12. uri 25. m. m. Nesrečnež se je bil ustrelil v čelo, ter je ostal takoj mrtev.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V sredo (sv. treh kraljev dan) 6. januarja 1875.

Godčeve pesmi.

Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih, spisal R. Kneisel, posloveni Josip Noli, napevi od Fr. Gumberta.

Prvi oddelek: Godčeva vrnitev. (V 2 dejanjih.) Drugi oddelek: Umetnost in delo. (V 1 dejanji.) Tretji oddelek: Hlapčev maščevanje. (V 2 dejanjih.)

O s o b e :

Martin Zimec, bogat kmet — — gospod Jekovec. Jernejec, njegov sin — — — gospod Juvančič. Barbka, gospodinja pri Martinu gdé. Podkrajškova. Tromar, oskrbnik — — — — — gospod P. Kajzel. Katrica, njegova hči — — — — — gdé. Nagelnova. Jošt, hlapca pri Martinu Zimecu Blaž, hlapca pri Martinu Zimecu gospod Schmidt. Hrušec, najemnik — — — — — gospod Trnovec. Škripec, vaški godec — — — — — g. pl. Neugebauer. Lenica, dekla — — — — — gdé. Ihanova. Lovr Zimec, potujoči godec, Martinov brat — — — — — gospod J. Noll. Kristina, njegova hči — — — — — gdé. Ledarjeva. Prosenka, stara kmetica — — — — — gdé. Enhartova. Pok, invalid, Boštjan, brusivec, Miklavž, poljski čuvaj, Primož, ovčji pastir, Berič — — — — — gospod Rebolj. Godec, Zastavonosi. Kmetje. Kmetice. Godi se: Na Martinovem posestvu in pri Kristinini koči. — Mej prvym in drugim oddelkom je osem dñj, mej drugim in tretjim oddelkom dva dni časa.

Kasa se odpre ob 1/7. ur. — Začetek ob 7. ur. zvečer. Prihodnja slovenska predstava bo v pondeljek 11. jan. 1875.

4. januarja:

Slovena: Neuman iz Olešnice. — Stenovec iz Zagorja.

Pri Slonu: Schter iz Ljubljane. — Gueta iz Trsta. — baron Taufrer iz Višnje gore. — Prosenec iz Postojne.

Pri Maliči: Schwarzel iz Gradea. — Pop iz Notralskega. — Schwab iz Gradca. — Klančič iz Kamnika. — Kanturek iz Linca. — Vidic, Rukel iz Dunaja. — Druškovič iz Krapie.

Pri Zamoreci: Vesely iz Les. — Prangdocky, Dusi iz Gradea.

Indajatelj in urodnik Josip Jurčič.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih t otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduh, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtnoglave, silenje krvi v glavo, sumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojene in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravga profesorja medicine na vsečilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofina Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bon n, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih ngradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnicu in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnoga učenih družev.

Wichester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede Vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berlin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti ni mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravgi profesor medicine na vsečilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabeica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bijuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenju.

št. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašli in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađeni prsni bolečini in pretresu čutnic.

št. 65.715. Gospodin de Montlouis na neprejavljjenju, nespanji in hujšanji.

št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.

1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funt 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 ta 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Dunajski, Wallischgasse št. 8, v Ljubljani Ec Mahler, v Gradei bratje Oberanzmeyr, v Insbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loniči Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicih pri N. Šnirhu, v Osiku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberanzmeyr, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnertu, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, akor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijerskih trgovcih, tudi razpošilja ducajska hiša na vse kraje po počitnih kaznicih ali povzetih.

Tržne cene

v Ljubljani 5. januarja t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — rež 3 gld. 50 kr.; — ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; — ajda 2 gld. 80 kr.; — prosò 3 gld. 20 kr.; — koruza 3 gold. 30 kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 53 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh trišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajce po 3½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 29 kr.; — teletrne funt 26 kr.; svinsko meso, funt 27 kr. — sena cent 1 gld. 30 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 6 gld. 80 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijne srečke.

V Gradeu 27. dec.: 85. 42. 22. 63. 88.

Na Dunaji 27. dec.: 52. 54. 84. 14. 35.

Zaradi denašnjega praznika izide prihodnji list petek.

Naznanilo.

Ujedno podpisani si dovoljuje naznanjati, da je

gostilnico „pri solncu“

za zidom, št. 225, blizu gl. trga,

1. t. m. prevzel na svoj lastni račun.

Ob enem se podpisani zahvaljuje za izkazano zaupanje po celih 16 let s prošnjo, mu ono ohraniti tudi bodočno.

V pritičnih prostorih in v I. nadstropji se bode p. t. gostom podajal okusno pripravljen **zajutrek, obed in večerja, dobra pijača**, kar je moč **najceneje**. Pijača in kuhinja je na razpolaganje p. t. gostom tudi na dom.

S odličnim spoštovanjem

Franc Petan.

Okrožnica.

Ker smo sledče špecialitete po prav nizkej ceni nakupili, je tedaj moremo tudi le po prav nizkej ceni

(192—12) **razprodavati.**

S posebnim spoštovanjem

Dunajsko tisko-tovarniška zalogna na katun,

Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

Cenik:

	1	tucat batistnih rutic otroških z barvenim okrajem 85 kr.
1 tucat batistnih rutic dekliskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.	1	1 tucat batistnih rutic damskih z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 1.30.
1 tucat jaconet-rutic damskih z barvenim okrajem gl. 1.60.	1	1 tucat zepnih rutic za gospode z barvenim okrajem in obrobljeno gl. 2.50. Ravno isti prve sorte in elegantni gl. 3.
1 jedina damaska rutica prve sorte batist-clair z različnimi monogrami črk, (vsto ročno delo) 80 kr.	1	1 tucat belo-platenenih rutic gl. 2.
1 tucat angleško-zdravilnih frotirnih rutic gl. 3, pripravljene in boje, nego goba.	1	1 tucat turšk. kopenih obrisalov gl. 9.
1 tucat angli. piqûé-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.	1	1 par (2) piqûé-odej na posteljo, z raznovrstnimi podobami in barvami gl. 6.
1 koberce pisane barve in strižnega blaga za predpostajo gl. 2.50.	1	1 koberce za predposteljo, večji gl. 3.50.
1 koberce za predposteljo, večji gl. 3.50.	1	1 svilnata ruta damska za okolo vratu gl. 1.
1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 1.50.	1	1 svilnata ruta damska večji in iz elegantne robe gl. 3—4.
1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.	1	1 berol. voln. vratna ruta za gospode gl. 1.50.
1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 1.50.	1	1 berol. voln. vratna ruta iz elegantne robe gl. 2.
1 garnitura misne naprave (pri obedu) za 6 osob gl. 4.50.	1	1 garnitura misne naprave za 12 osob gl. 9.
1 garnitura misne naprave za 12 osob gl. 9.	1	

Na posebno zahtevanje razpošiljamo tudi popolni cenik začoge naše, da je zagotovljamo, da posljemo le dobro blago, ter končno iskreno priporocamo naše firmo in závod.

Wiener Cattun - Druck - Fabriks - Niederlage, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3,

za cerkvijo, naproti zakristije.

Ta cenik naj se blagovoli shraniti, ker se le redko priobuje.